

V Praze dne 27. března 2023

Příloha otevřeného dopisu členům Senátu a Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky**Vážená paní senátorko, vážený pane senátore,
vážená paní poslankyně, vážený pane poslanče,**

Evropská komise (EK) dala k urychlenému vyjádření členským státům EU návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se stanoví rámec opatření k posílení evropského ekosystému výroby produktů s nulovou čistou technologií (Net Zero Industry Act) (Text s významem pro EHP) 2023/0081 (COD)

Jeho cílem je (dle následujícího odstavce, vyňatého z textu Nařízení) urychlit zavádění opatření spojených s Green New Deal (dále GND) a Fit for 55 (dále Ff55) a přenést rozhodovací pravomoc z úrovně členských států na úroveň EK.

Vhodným právním základem je proto článek 114 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen "Smlouva"), který Unii umožňuje přijímat opatření, která zvyšují harmonizaci s cílem vytvořit v Unii rovné podmínky, v nichž se může rozvíjet výroba s čistou nulovou technologií, která podporuje inovace a usnadňuje zelený přechod.

Odvolává se na nutnost přeshraničního propojení dekarbonizačního úsilí GND a Ff55 a vyhláší zřízení evropské platformy **Net Zero Europe Platform**, nadřazené pod rouškou „koordinace“ v rámci tohoto úsilí národním vládám a parlamentům, jak ukazují následující pasáže.

Cílů návrhu nemohou dosáhnout členské státy samostatně, protože problémy jsou přeshraniční povahy a neomezují se na jednotlivé členské státy nebo jejich část. Navrhovaná opatření se zaměřují na oblasti, v nichž má jednání na úrovni Unie prokazatelnou přidanou hodnotu vzhledem k rozsahu, rychlosti a působnosti potřebného úsilí...Pro dosažení cíle v oblasti kapacity pro zachycování CO₂ v Unii v rámci druhého pilíře je nutná koordinovaná akce na úrovni Unie, která podpoří úsilí na vnitrostátní úrovni.

.....

V rámci šestého pilíře ("Správa") umožní vytvoření jedinečné struktury na úrovni Unie, platformy Net-Zero Europe, aby Komise koordinovala výše uvedená opatření společně s členskými státy a zajistila tak jednotné uplatňování nařízení v celé Unii, jakož i sdílení znalostí.

....

Návrh má podobu nařízení Evropského parlamentu a Rady. Jedná se o nejvhodnější právní nástroj pro pilíř 1 vzhledem k potřebě jednotného uplatňování nových pravidel, zejména definice strategických projektů s nulovou čistou technologií, jakož i jednotného postupu pro jejich uznávání, a podpory průmyslového odvětví na celém vnitřním trhu, který zároveň umožní vytváření celých hodnotových řetězců výroby tím, že bude odpovídat potřebám účastníků trhu z celé EU.

Vyjádřeno přímočaře návrh nařízení EK znamená, že od členských států bude striktně vyžadováno v rámci GND a Ff55 plnění příkazů přicházejících z administrativy EU, přičemž rozhodování na národní úrovni bude

zakázáno. Velice závažné je přiznání, že před vydáním návrhu tohoto nařízení nebyla provedena **žádná analýza dopadů**, jak vyplývá z následujícího, z důvodů „zkrácení řízení pro jeho naléhavost“:

K tomuto návrhu není přiloženo formální posouzení dopadů. Vzhledem k naléhavosti jednání z výše uvedených důvodů nemohlo být posouzení dopadů provedeno v časovém rámci, který byl k dispozici před přijetím návrhu. Analýza a veškeré podklady budou uvedeny v pracovním dokumentu útvarů Komise, který bude zveřejněn nejpozději do tří měsíců od zveřejnění návrhu.

Návrh nařízení si je přitom vědom, že **porušuje článek 16 Listiny lidských práv EU o základních právech a svobodách občanů EU**. Vysvětluje to tím, že se prý jeho aplikací naopak „zvětší svoboda podnikání“, i když připouští, že se může „dočasně svoboda obchodování a kontraktace“ porušit. Znění příslušného odstavce je následující.

Článek 16 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen "Listina") stanoví svobodu podnikání. Opatření podle tohoto návrhu vytvářejí inovační kapacitu a podporují poptávku po technologiích čisté energie, což může posílit svobodu podnikání v souladu s právem Unie a vnitrostátními právními předpisy a postupy. Nicméně některá opatření v rámci pilíře 2, která jsou nutná k řešení závažných narušení dodávek čistých nulových technologií v Unii, mohou dočasně omezit svobodu podnikání a smluvní svobodu chráněnou článkem 16 a právo na vlastnictví chráněné článkem 17 Listiny. Jakékoli omezení těchto práv v tomto návrhu bude v souladu s čl. 52 odst. 1 Listiny stanoveno zákonem, bude respektovat podstatu těchto práv a svobod a bude v souladu se zásadou proporcionality.

Navržená koordinace projektů a realizací nulovou čistou technologií v podstatě vede k centrálně řízené aplikaci těchto technologií v EU.

Jednotný trh poskytuje vhodné prostředí, které umožňuje přístup k technologiím potřebným k dosažení klimatických ambicí Unie v potřebném rozsahu a tempu. Vzhledem ke složitosti a nadnárodní povaze technologií s nulovou čistou emisí by nekoordinovaná vnitrostátní opatření k zajištění přístupu k těmto technologiím měla velký potenciál narušit hospodářskou soutěž a roztržtit jednotný trh. Proto je v zájmu zajištění fungování jednotného trhu nezbytné vytvořit společný právní rámec Unie, který by kolektivně řešil tuto ústřední výzvu zvýšením odolnosti a bezpečnosti dodávek v Unii v oblasti čistých nulových technologií.

Sama o sobě je koordinace výstavby energetických zdrojů a sítí nutná, takže s pasáží Nařízení, týkající se využití vodíku, je nutno souhlasit.

Vodíková údolí s průmyslovým konečným využitím hrají důležitou roli při dekarbonizaci energeticky náročných průmyslových odvětví. REPowerEU si stanovila cíl zdvojnásobit počet vodíkových údolí v Unii. Aby bylo tohoto cíle dosaženo, měly by členské státy urychlit povolování a zvážit regulační zkušební prostředí a upřednostnit přístup k financování. V zájmu posílení čisté nulové odolnosti by členské státy měly zajistit propojení vodíkových údolí napříč hranicemi Unie. Průmyslová zařízení, která vyrábějí vlastní energii a která mohou pozitivně přispět k výrobě elektřiny, by měla být podporována, aby přispívala do inteligentní elektrické sítě jako výrobci energie, a to zjednodušením regulačních požadavků.

Pokud EK dojde k názoru, že požadavky GND nebo Ff55 nejsou plněny dostatečně efektivně nebo dostatečně rychle, vyhrazuje si tímto nařízením právo na „navrhování nápravy“ nebo na „využití síly“ k jejich prosazení.

Pokud Komise na základě zprávy uvedené v článku 35 dospěje k závěru, že Unie pravděpodobně nedosáhne cílů stanovených v odstavci 1, posoudí proveditelnost a přiměřenost návrhu opatření nebo výkonu svých pravomocí na úrovni Unie, aby zajistila dosažení těchto cílů.

Z konkrétních prováděcích nařízení vybíráme:

Povolení (stavební a jiná) pro nulovou čistou technologií budou vydávána nově zřízeným centrálním orgánem a místní samosprávy budou z rozhodovacích pravomocí vyňaty a obejity.

Článek 4 - Jednotné kontaktní místo Příslušný vnitrostátní orgán uvedený v odstavci 1 je jediným kontaktním místem pro předkladatele projektu v procesu udělování povolení, který vede k vydání komplexního rozhodnutí pro daný projekt, a koordinuje předkládání všech příslušných dokumentů a informací.

Projekty s nulovou čistou technologií budou automaticky mít statut veřejného zájmu převažujícího nad lokálními zájmy obyvatel, ochrany přírody atd.

Článek 12 - Strategické projekty s nulovou čistou technologií v Unii se považují za projekty veřejného zájmu a mohou být považovány za projekty převažujícího veřejného zájmu, pokud jsou splněny všechny podmínky stanovené v uvedených směrnících.

Pokud budou osloveny místní úřady, budou mít krátkou lhůtu na odpověď, jinak se předjímá souhlasné stanovisko.

Článek 13 - Příslušné vnitrostátní orgány zajistí, aby v případě, že příslušné správní orgány neodpoví v příslušných lhůtách uvedených v tomto článku, byly konkrétní zprostředkovatelské kroky považovány za schválené,

Členským státům ovšem zůstane povinnost pomáhat s financováním takových projektů.

Článek 14 - Komise a členské státy provádějí činnosti k urychlení a zvýšení soukromých investic do strategických projektů s nulovou čistou technologií. Tyto činnosti mohou, aniž jsou dotčeny články 107 a 108 Smlouvy o fungování EU, zahrnovat poskytování a koordinaci podpory strategickým projektům s nulovou čistou hodnotou, které mají potíže s přístupem k financování.

Hodnocení projektů ve státní správě i místních samosprávách, souvisejících s ochranou prostředí, se dle textu Nařízení řídí hlavně požadavkem podpory produkce a spotřeby energie z obnovitelných zdrojů, ekonomická hlediska jsou podřízena.

Článek 19 - Veřejní zadavatelé a zadavatelé poskytují udržitelnost nabídky a odolnosti váženým podílem mezi 15 % a 30 % kritérií pro zadání zakázky, aniž je dotčeno použití..

Není jasné, jak se bude tento dopad během výběrového řízení kontrolovat. Během výstavby/aplikace už bude pozdě.

Článek 20 - Členské státy, regionální nebo místní orgány, veřejnoprávní subjekty nebo sdružení tvořená jedním nebo více takovými orgány nebo jedním nebo více takovými veřejnoprávními subjekty posoudí příspěvek k udržitelnosti a odolnosti podle čl. 19 odst. 2 tohoto nařízení při navrhování kritérií používaných pro stanovení pořadí nabídek v rámci dražeb, jejichž cílem je podpora výroby nebo spotřeby energie z obnovitelných zdrojů podle definice v čl. 2 bodě 1 směrnice (EU) 2018/2001.

.....

2. Příspěvek k udržitelnosti a odolnosti má váhu mezi 15 % a 30 % kritérií pro udělení grantu, aniž je dotčena možnost přisoudit vyšší váhu kritériím uvedeným v čl. 19 odst. 2 písm. a) a b), pokud jsou podle právních předpisů Unie použitelná, a případný limit pro necenová kritéria stanovený podle pravidel státní podpory.

3. Členské státy, regionální nebo místní orgány, veřejnoprávní subjekty nebo sdružení tvořená jedním nebo více takovými orgány nebo jedním nebo více takovými veřejnoprávními subjekty nejsou povinny uplatňovat hlediska

[Realistická energetika a ekologie, z.s., IČ 09433490, DS: rfakuit, www.realisticka.cz, +420 603 546 596, info@realisticka.cz](#)

Think-tank Realistická energetika a ekologie je multidisciplinární skupinou vysokoškolských profesorů, akademiků, techniků, expertů a poradců z oborů od energetiky a ekologie přes meteorologii, automobilismus až po botaniku.

týkající se příspěvku k udržitelnosti a odolnosti čistých nulových technologií, pokud by jejich uplatňování nutilo tyto subjekty pořizovat zařízení s nepřiměřenými náklady nebo technickými vlastnostmi odlišnými od stávajících zařízení, což by vedlo k nekompatibilitě, technickým obtížím při provozu a údržbě. Rozdíly v nákladech nad 10 % mohou veřejní zadavatelé a zadavatelé považovat za nepřiměřené.

Jak se to vztahuje např. na prostředky na zbrojení?

Článek 21 Jiné formy veřejné intervence

1. Aniž jsou dotčeny články 107 a 108 Smlouvy a článek 4 směrnice (EU) 2018/200173 a v souladu s mezinárodními závazky Unie, mohou členské státy, regionální nebo místní orgány při rozhodování o zavedení programů ve prospěch domácností nebo spotřebitelů, které motivují k nákupu konečných výrobků s nulovou čistou technologií uvedených v příloze, veřejnoprávní subjekty nebo sdružení vytvořená jedním nebo více takovými orgány nebo jedním nebo více takovými veřejnoprávními subjekty je navrhnou tak, aby podporovaly nákup konečných výrobků s čistou nulovou technologií s vysokým přínosem pro udržitelnost a odolnost podle čl. 19 odst. 2 ze strany příjemců, a to poskytnutím dodatečně přiměřené finanční náhrady...

Na implementaci tohoto nařízení bude dohlížet The Net-Zero Europe Platform ('the Platform'). Tato bude fungovat podle Článku 29. V jejím čele bude představitel Komise.

Jak to bude v souladu se státním rozpočtem a finanční situací státu?

....

Nařízení se vztahuje i na přípravu národních energetických koncepcí. Státy EU jsou povinny každé dva roky zasílat EK zprávy o plnění úkolů GND a Ff55

Článek 30 - ...členské státy zohlední toto nařízení při přípravě svých vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu a jejich aktualizací předkládaných podle článků 3, 9 a 14 nařízení (EU) 2018/1999, zejména pokud jde o rozměr "výzkum, inovace a konkurenceschopnost" energetické unie, a při předkládání svých dvouletých zpráv o pokroku podle článku 17 uvedeného nařízení.

Komise sama sobě uděluje právo přijímat opatření v přenesené působnosti, pokud by se něco nevyvíjelo podle jejích představ, neboli chce být v tématech GND a Ff55 nadřazena národním orgánům.

Článek 32 - ...Komise je zmocněna přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 33 za účelem změny způsobů, jakými se zohledňují dohody mezi subjekty uvedenými v čl. 18 odst. 1a investice do skladovací kapacity v držení třetích stran, aby se splnil jejich individuální příspěvek stanovený v čl. 18 odst. 5, jakož i obsah zpráv uvedených v čl. 18 odst. 6.

Shrnutí: Komise na sebe pod pláštěm péče o společný trh bere stále více pravomocí, které formálně přísluší svrchovaným členským státům EU. Podle našeho názoru je potřeba tento proces zabrzdit. Proto se spolek Reálná Energetika a Energie obrací na Vás, vrcholné politiky.

Připustit komisi právo na zavádění drastických opatření v členských zemích, která zásadně omezují práva jejich vlád a obyvatel s dopadem snižování životní úrovně, aniž by se cokoliv zlepšilo na globální úrovni, je podle stanoviska našeho spolku zcela nesmyslné a iracionální.

S pozdravem